

Csurgó Nóra

Külföldön, de mégis itthon – avagy milyen is lehet egy Bécsben eltöltött szakmai gyakorlat?

Kedves Olvasók!

Két évvel ezelőtt az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán végeztem gyógypedagógusként, logopédia és hallássérültek pedagógiája szakon. Az alapképzés után úgy döntöttem, hogy a logopédián belül beszédtechnikával is szeretnék foglalkozni, így jelentkeztem az ELTE Bölcsészettudományi Karán induló nyelv- és beszédfejlesztő tanár mesterszakra, ahova felvételt is nyertem. Az elmúlt szemesztert – egy Erasmus+ ösztöndíjnak köszönhetően – a Bécsi Magyar Iskolaegyesületnél tölthettem szakmai gyakorlaton. (2)

Már évek óta szerettem volna hosszabb időt külföldön tölteni, megtapasztalni az ezzel járó élményeket. Vajon milyen lehet egy másik országban, teljesen önálló életet élni? Megismerni más kultúrájú, gondolkodású embereket, meglátogatni egy másik ország fővárosának a nevezetességeit. Most néhány hónapig lehetőségem nyílt erre. Az Bécsi Magyar Iskolaegyesület igazgatóira a teljes időszak alatt számíthattam: segítettek a környéken tájékozódni, hogy melyik busszal hova tudok eljutni, hol kell kiváltani a hivatalos papírokat, de még szállásügyben is latba vetették kapcsolataikat. Neki köszönhetően négy hónapig lakhattam a bécsi Collegium Hungaricumban, amely a '60-as években költözött jelenlegi modern épületébe, de már 1924 óta létezik. Kulturális feladatai mellett tudományos intézetként is működik, rendszeresen fogad ösztöndíjasokat, és segíti kutatásaikat. Legfontosabb tevékenységei között tartja számon a Bécsben élő magyarok támogatását, emellett folyamatosan ápolja a két ország (Ausztria és Magyarország) közötti kapcsolatot különböző rendezvényekkel (kiállításokkal, filmklubokkal, koncertekkel, színházi előadásokkal, táncházakkal, gyermekprogramokkal stb.). Az intézet saját könyvtárral is rendelkezik, ez kezdetben a Bécsben élő magyarok művelődését szolgálta, ezzel szemben ma már azon osztrák olvasók számára is elérhető, akik a magyar irodalom, földrajz és történelem iránt érdeklődnek. A könyvállomány kb. 15 ezer – köztük 500 német nyelvű – kötetből áll. A vendégek számára a magyar vonatkozású könyvek, lexikonok mellett hetilapok és folyóiratok is elérhetők. A könyvtáron belül az írott kiadványok mellett zenei osztály és videotéka is található, ezek a tartalmak szintén a magyar kultúrához kapcsolódnak (1).

Az épület 4. emeletén található a Bécsi Magyar Iskolaegyesület (Ungarischer Schulverein), ahol gyakornokként dolgozhattam az elmúlt félévben. A 2003 szeptembere óta működő egyesület tevékenységi körébe tartozik a magyar honismereti oktatás, a Kodály-módszer felhasználásával zajló zeneoktatás, a magyar anyanyelvű szaktábor szervezése, a magyar–német kétnyelvű óvodai nevelés, a magyar, angol és német nyelvű nyelvtanítás és nyelvvizsgáztatás.

A szakmai gyakorlat keretében lehetőségem volt betekinteni a magyar nyelvű napközis foglalkozásokba is. Ide főként olyan magyar diákok járnak, akiknek a családja csak nemrég költözött Ausztriába. Ez a napközi elősegíti a német tanulmányokban való előrehaladást és a különböző szaktantárgyak német nyelven történő tanulását. Az iskola a magyar mint idegen nyelv oktatását is elvégzi mindazok számára, akik a magyar nyelvet szeretnék elsajátítani. A kint eltöltött öt hónap alatt örömmel tapasztaltam, hogy milyen sokan szeretnék megtanulni a nyelvünket. A gyakorlatom elején egy kéthetes szuperintenzív tanfolyamon hospitálhattam, de emellett az egész szemeszterben zajlottak kurzusok különböző szinteken.

A legtöbb magyar anyanyelvű tanuló a honismereti kurzusokon vesz részt. Különböző korcsoportokban tanulják a magyar irodalmat, nyelvtant és történelmet a kezdetektől egészen az érettségi vizsga szintjéig. Az osztályok általában kis létszámúak, legfeljebb 10–15 fősek. Ezek a diákok többnyire kétnyelvű családban nevelkednek. Sokszor előfordul, hogy csak ezeken az órákon beszélnek magyarul, hiszen idejük legnagyobb részét osztrák társaik között töltik. Így különböző nyelvi szinteken állnak, van, aki teljesen folyékonyan, akcentus nélkül beszél nyelvünket, és vannak, akik jóval kevésbé birtokolják a magyar nyelvet. Az irodalmi művek olvasása és a nyelvtani alapok elsajátítása mellett az iskola fontosnak tartja, hogy a különböző ünnepekről is együtt emlékezzenek meg. Májusban például külön magyar nyelvű műsorral készültek az édesanyák felköszöntésére.

A cseh Komensky Iskolaegyesülettel való társulás keretei között egy magyar–német kétnyelvű óvoda is működik Bécsben, szintén a Bécsi Magyar Iskolaegyesület szervezésében. Az óvodai csoportba jelenleg körülbelül 20 gyermek jár. Az idejáró magyar gyerekek számára elsősorban német, másodsorban magyar nyelvű foglalkozásokat tartanak. A csoportot két óvodapedagógus vezeti, akik mindkét nyelvet folyékonyan beszélnek.

Mivel Budapesten nyelv- és beszédfejlesztő tanári szakon tanulok, kinti gyakorlatom során oktatóim megbízásából hangfelvételeket is készítettem az ELTE BTK Fonetikai Tanszéke által fejlesztett Gyermeknyelvi Beszédadatbázis és Információtár (GABI) bővítéséhez. A kint töltött félév alatt 10 gyermekkel, 5 fiúval és 5 lánnyal rögzítettem a GABI-hoz hanganyagot magyar nyelven. Ezek a gyerekek többnyire olyan családból származnak, ahol az egyik szülő más nemzetiségű (általában osztrák), így az elsődleges nyelvnek inkább a német számított, amellett, hogy a magyar nyelvet is igen magas szinten beszélnek.

A gyakorlat során logopédusi végzettségem is hasznosíthatom: fogadó intézményem március hónaptól kezdve magyar nyelvű logopédiai foglalkozásokat hirdetett meg a Bécsben élő kétnyelvű gyerekek számára. A kurzust nagy érdeklődés övezte, így több gyermeknek is tarthattam artikulációs, valamint megkésett beszédfejlődést korrigáló terápiákat, és örömmel töltött el, hogy tanítványaim a foglalkozások hatására nemcsak a magyar, de német nyelvhasználatukat illetően is jelentősen fejlődtek.

Az iskola szeptembertől új tanfolyamokat hirdet. Ezentúl a következő kurzusokra iratkozhatnak be az idelátogatók: Csiribiri (énekes irodalmi foglalkozás gyerekeknek), Aranyszóló Pintyőke (interaktív anyanyelvű mesefoglalkozás), Express Deutsch (gyors segítség a német nyelv tanulásában), üzleti nyelvtanfolyamok (magyar, német és angol nyelven).

Anyanyelv-pedagógia X. évfolyam, 2017/3.

Nagyon hálás vagyok az itt eltöltött öt hónapért. Biztos vagyok benne, hogy az itt nyert tapasztalatokat későbbi munkáim során is hasznosíthatom majd. Levelemmel egyúttal az iskolaegyesület minden dolgozójának is szeretnék köszönetet mondani, amiért lehetőséget nyújtottak az óráikba való betekintésre. Külön köszönöm az Ungarischer Schulverein igazgatóinak, hogy rendelkezésemre álltak, és folyamatos tanácsokkal láttak el gyakorlatom során. További sok sikert kívánok Nekik!

Tisztelettel:

Budapest, 2017. augusztus 12.

Csurgó Nóra
logopédus, nyelv- és beszédfejlesztő tanár szakos hallgató
ELTE

(1) Balassi Intézet. Collegium Hungaricum. www.becs.balassiintezet.hu (2017. augusztus 12.)

(2) Bécsi Magyar Iskolaegyesület. Ungarischer Schulverein. <http://ungarischlernen.at/> (2017. augusztus 12.)

Csurgó, Nóra: Abroad but still at home – about a professional traineeship in Vienna

Az írás szerzőjéről

Csurgó Nóra

egyetemi hallgató
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Budapest

[nora.csurgo\[kukac\]gmail.com](mailto:nora.csurgo[kukac]gmail.com)